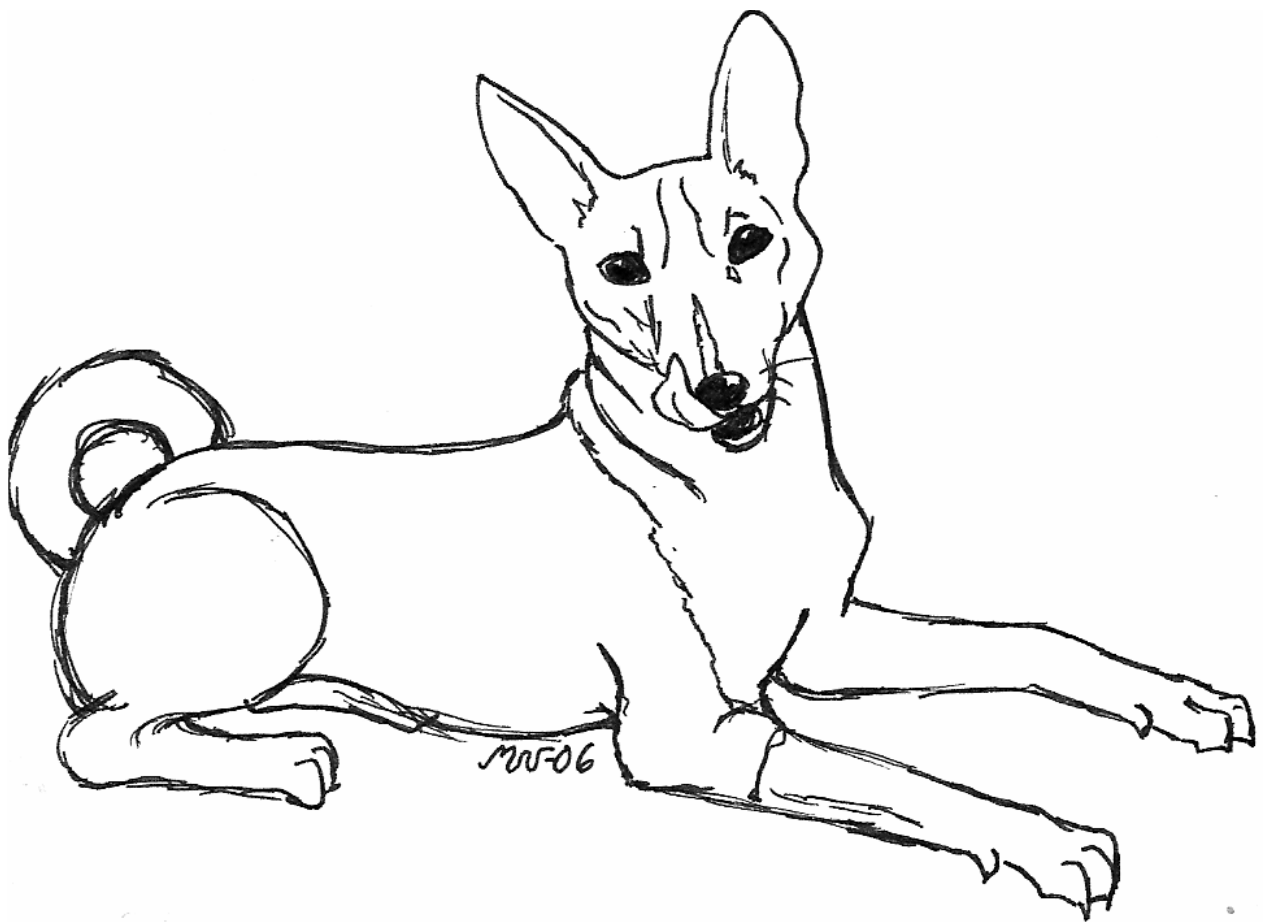

YDINLUU

Tuusulan Kennelkerho ry. 3/2006

YDINLUU

Tuusulan Kennelkerho ry:n jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.
Levikki n. 160 kpl. 34. vuosikerta.

Toimittaja 040-5419703
Reija Nieminen
reija.nieminen@gmail.com

Kansi ja piirroset
Marja Niemi

Lehden ilmestymisajat ja teemat

1 vk 06 aineistopv. 27.1. koiran luonne
2 vk 18 aineistopv. 21.4. koiran terveys
3 vk 39 aineistopv. 15.9. pennusta kotikoiraksi
4 vk 44 aineistopv. 20.10. koulutus

Tuusulan Kennelkerhon www-sivut

www.saunalahti.fi/tkennelk.
Lauri Närhi 040-7610750

Tuusulan Kennelkerhon sähköpostiosoite
tuusulan.kennelkerho@saunalahti.fi

Hallitus 2006

Puheenjohtaja
Anja Nikkonen 040-5850086
anja.nikkonen@elisanet.fi

Varapuheenjohtaja/ Ajokoirajaos
Erkki Selin 040-8334445

Sihteeri/ rahastonhoitaja/ yhdistyksen postiosoite/ nuorisajaos

Jonna Lindfors 040-5944007
jonna.lindfors@pp.inet.fi
Lehtimäentie 2 as 6
05510 Hyvinkää

Muut hallituksen jäsenet
Reija Nieminen 040-5419703
reija.nieminen@gmail.com

Päivi Reiman 040-5371213
paivi.reiman@sci.fi

Rami Anttila 040-7429227
rami.anttila@saunalahti.fi

Tarja Pyrhönen 040-7151816
tarja.pyrhonen@kolumbus.fi

Hallituksen varajäsenet

Anita Riekki 040-5273600
anita.riekki@luukku.com

Lauri Närhi 040-7610750
Lauri.narhi@mbnet.fi

Kerhoemännät/-isännät

Anita ja Veli Riekki 040-5273600
Airi Mynttinen 09- 2425377

Rahastonhoitaja

Jonna Lindfors 040-5944007
jonna.lindfors@pp.inet.fi

Jäsensihiteeri

Hanna Kuusisto 040-7007211

Ajokoirajaos

Erkki Selin 040-8334445

Agility-jaos

Kirsi Miettunen 050-3702313
Annika Falck
Maria Tuppuru (kilpailuvastaava)
maria.tuppuru@suomi24.fi
Susanne Nieminen (kilpailuvastaava)
susannee22@jippii.fi

PK-jaos

Reija Nieminen 040-5419703
reija.nieminen@gmail.com

Näyttelyjaos

Riikka Karinen 045-6332594
riikka.karinen@pp.inet.fi

Nuorisajaos

Anni Järveläinen
toller2@luukku.com
Heini Lukkarinen 050-3422204
tassuttaja90@luukku.com

Toko-jaos

Helinä Riekki 050-3049866
(klo 17 jälkeen)

Yhdistyksen tili:

Keski-Uudenmaan OP
509212-530554

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	3
Pennusta urheilu- ja kotikoiraksi	3
Ruokintatavat	3
Kontakti	4
Palkitsemistavat	4
Käytöstavat	7
Käytöstavat	8
Oma makuupaikka	9
Pennun käsittely	10
Luoksepäästävyys	10
Koulutusvälineet	11
Laumajärjestys	11
Käskysanat	12
Luoksetulon opetus	12
Metsässä kulkeminen	13
Liikunta	14
Yksinjättäminen kytkettynä	14
Rankaiseminen	14
Hieronta & venyttely	15
Tapahtunutta Tuukkin kentällä	16

Pennusta urheilu- ja kotikoiraksi

© Reija Nieminen 2006

Pennusta saa kasvatettua monella hyvällä tavalla hyväkäyttöksisen yhteiskuntakelpoisen kotikoiran. Tämän artikkelin menetelmissä käytetään koiran palkitsemista eri tavoin aina, kun se käyttäytyy hyvin. Näillä menetelmillä on kasvatettu pentuja sekä uudelleensijoitettuja ongelmakoiria erittäin menestyksekkäästi. Tässä artikkelissa on myös erilaisia suosituksia ja varoituksia koirien omistajille.

Ruokintatavat

Ennen kuin pentu tulee kotiin, on hyvä opiskella koiran ruokinnan perusasiat ja tutustua eri vaihtoehtoihin: Kuivamuonaruokinta, puuro- ja/tai kotiruokinta sekä raakaruokinta. Minkä

tavan valitseeikin, on tärkeää pysyä samassa tavassa ja tehdä tarvittaessa muutokset hallitusti ja järkevästi. Jatkuva ruokinnan muuttaminen kuivamuonan, puuro- ja raakaruuan välillä aiheuttaa suoliston bakteerikannassa rajuja muutoksia, mikä taas saattaa johtaa esim. suolistotulehdukseen. Koira on perimältään sekaravinnon, raadon, lihan ja luun syöjä.

Kuivamuonaruokinta

Kuivamuonaruokinta on helpoin ja nopein tapa ruokkia koira. Sen huono puoli on se, ettei aina voida tietää, mitä eläin- tai kasviperäiset tuotteet säkissä tarkalleen ovat. Kuivaruuasta häviää kuumennuksen, valmistuksen ja säilytyksen aikana paljon elävän ja tuoreruuan sisältämiä vitamiineja, mineraaleja, hyviä rasvahappoja, entsyymejä ja hyviä bakteereja. Epäillään, että kuivamuona aiheuttaa osittain näiden vuoksi erilaisia allergioita ja kasvaimia.

Puuro- ja kotiruokinta

Puuro- ja kotiruokinta on toiseksi helpoin tapa ruokkia koira. Puurojen tekeminen ja raa'an lihan sekä lisäravinteiden sekoittaminen puuron sekaan vie vain hetkisen enemmän aikaa verrattuna kuivamuona-aterian tarjoiluun. Puuro- ja kotiruoka sisältäessään raakaa lihaa ja oikeita lisäravinteita (mm. lohiöljy, kylmäpuristettu kasviöljy, kalkkijauho, merileväjauho, oluthiiva) on luonnonmukaisempaa kuin kuivamuona. Kannattaa lukea Ulla Kivimäen kirja Koiran luonnonmukainen hoito ja opiskella aiheesta lisää.

Raakaruokinta

Raakaruokinta on yhtä helppo tapa ruokkia kuin koti- ja puoruruokinta. Raakaruokinta on kaikista luonnonmukaisin ja ravinnerikkain ruokintatapa. Se jäljittelee viimeisen 10000 vuoden aikaista koira- ja susieläinten luonnonmukaista ravintoa, joka koostuu pienriistasta ja suurnisäkkäistä. Ruokinta koostuu lähinnä raaosta lihaisista luista ja raakakala-raakasisäelin-raakaliha-eläinrasva-raakakasvisseose-seoksista. Raa'at lihaiset luut ovat pääravintoa. Raaka kasvissose jäljittelee riistaeläinten vatsalaukun ja suoliston sisältöä, jonka villikoirat ja sudet syövät saaliseläimistä sisäelinten kera. Saaliseläimistä jää jäljelle vain luita, jotka eivät ole riittävän pehmeitä syödä kokonaan. Näitä luita käytetään ns. ajanvieteluinä, joita koirat huvikseen saavat aikansa kaluta. Mitään luita ei saa antaa koiralle kypsennettyinä, kuivattuina eikä lämmitettyinä. Kuumennettaessa ruuasta häviää suuri osa vitamiineista, mineraaleista, entsyymeistä ja hyvistä bakteereista. Kypsennetyt ja kuivat luut ovat kovia ja pureskeltaessa muodostavat teräviä suoliston puhkuvia säleitä.

Lisätietoa raakaruokinnasta saa esim. Murren Murkinasta (www.murrenmurkina.com).

Kontakti

Kontakti tarkoittaa sitä, että koira tulee ihmisen luokse itse ja katsoo rentoutuneena ja iloisena ihmisen kasvoihin odottaen lupaa aloittaa tai jatkaa jokin tarjolla oleva sallittu kiva tekeminen. Koira, joka osaa hakeutua kontaktiin oman omistajansa kanssa, kuulee, näkee ja reagoi herkästi pieniinkin omistajan käskyihin ja eleisiin. Kontakti olisi hyvä olla pikemminkin elämäntapa kuin pelkkä yksittäinen tottelevaisuusliike. Kontaktia kannattaa vahvistaa kehuilla, nameilla tai silityksillä heti pienestä pennusta lähtien aina, kun pentu ottaa spontaanisti katseen kohti ihmisen kasvoja. Koiran tulee olla aktiivisempi osapuoli hakeutumaan kontaktiin, kun taas omistaja on yleensä passiivisempi. Koira, joka tuijottaa ihmistä jäykin vartaloin, on yleensä puolustus- tai hyökkäysasemissa, jolloin ihmisen kannattaa kääntyä katsomaan rauhoittavasti koirasta pois päin. Yleensä koira, joka saa puuhailla paljon yhdessä oman perheensä tai omistajansa kanssa joka päivä, on hyvin kontaktihakuinen. Ajan kanssa koira oppii (ja sille opetetaan), että sen tulee pyytää lupaa lähes kaikkiin tekemisiin katsomalla omistajaa kasvoihin. Näin se pääsee ulko-ovesta, autosta, hihnasta metsässä, leikkimään koirakaverin kanssa, suorittamaan jonkun tottelevaisuusliikkeen ja saamaan siitä palkkion, jne.

Palkitsemistavat

Koira on mahdollista palkita monin tavoin tilanteesta ja ympäristöstä riippuen, esim. metsässä hihnasta irti päästäminen, kotona ulko-ovesta päästäminen. Aktiivinen koiraharrastaja käyttää nämä kaikki tilanteet koiran kouluttamiseen ja käytöstopojen opettamiseen. Aloittelevan

koiraharrastajan hyvä muistisääntö on ns. neliapilasääntö. Siinä on neljä eri palkitsemistapaa: 1) sosiaalinen, 2) ruoka, 3) saalistus- ja 4) taisteluleikki.

Sosiaalinen palkitseminen

Koira on laumaeläin. Sille tärkein aarre on sen ihmisperheen HUOMION KOHTEENA oleminen. Jos pentu ei saa huomiota käyttäytyessään spontaanisti hyvin, mutta saa kuitenkin huomiota käyttäytyessään huonosti, se oppii hyvin nopeasti toistamaan sitä käyttäytymistä, millä se huomion sai. NEGATIIVINENKIN HUOMIO on parempi pennun mielestä kuin ei yhtään huomiota. Tämän vuoksi meidän tulee antaa positiivista huomiota alusta asti pennulle juuri silloin, kun se spontaanisti käyttäytyy hyvin kotona ja muualla. Meidän tulee metsässä kulkiessamme olla huomioimatta pentua ja kulkea omia polkujamme ja kääntyä (kutsumatta pentua) yllättäen umpimetsään kulkemaan. Pentu oppii, että sen on oltava tarkkana omistajan mukana, ettei se jää laumasta. Kun pentu sitten tulee omistajan lähetyville ja katsoo omistajaa (kontakti!), omistaja antaa pennulle positiivista huomiota kehuen ja silittäen pentua.

Ruoka

Ruokaa ei kannata antaa koskaan koiralle ilmaiseksi. Koiran elämä, lauma-asema, omistaja-koira-suhde, ruokintahetki ja ruoka itse saavat paljon enemmän arvoa koiralta, joka joutuu tekemään jotain tehtäviä ansaitakseen ruokansa. Ansaitseva koira on onnellisempi koira (kuten ansaitseva ihminenkin on onnellisempi). Koiran annetaan joka päivä ennen ruokaa suorittaa jokin etsimistehtävä (esim. ruoka ripoteltuna nurmikon sekaan 3x3 metrin alueelle), luoksetulotehtävä

(esim. ruoka annetaan picnic-eväänä metsässä luoksetulokutsun yhteydessä), tottelevaisuusliike (esim. istuminen, maahameno, seisominen) tms. Ruoka-aikojen ei tarvitse olla joka päivä samaan aikaan. Joskus on hyvä pitää jopa yksi mehupaastopäivä viikossa (esim. riisi- tai maksakeitinnettä) aikuisemmalla koiralla, mikä puhdistaa koiran elimistöä ja tekee kevyemmän olon koiralle sekä henkisesti että fyysisesti. Picnic-eväspäiviä voi pitää esim. niin, ettei 4-7 päivänä viikossa kotona anneta lainkaan ruokaa, vaan pelkästään ulkona. Koira saa ruokansa eri ympäristöissä tottelemisesta tai muuten vaan hyvästä käytöksestä. Ruuan määrä ei kuitenkaan muutu, vain syöttämysympäristö ja -tilanne vaihtelee. Tällä tavoin koiran ja omistajan välille syntyy hyvä suhde ja kontakti, ja koiralle saadaan luotua hyvä hallittavuus (varmat luoksetulot).

Saalistusleikki

Ihmisen ja koiran välinen leikki on omalle koiralle parasta suhdeterapiaa, mitä sille voi tarjota. Kun leikki sujuu hyvin ja koira hakee aktiivisesti ihmiseltä kontaktia ja lisää leikkiä, on koiran ja ihmisen ystävyys side luja ja luottamuksellinen. Leikki on myös kaiken koulutuksen peruskivi. Vasta, kun omistaja osaa leikkiä koiransa kanssa hyvin, on mahdollista luoda näyttävä ja energinen tottelevaisuussuoritus. Jos leikin arvoa ei ymmärretä ja koira hakee leikkiä vain muilta koirilta, saattaa se leimautua muihin koiriin enemmän kuin omaan omistajaansa. Jokaisella koiralla on oma lempileikkinsä, esim. saalis-, taistelu- tai painimisleikki. Saalisleikkiin sopivia leluja ovat tennis- ym. pallot, frisbeet sekä noin metrin pituisella

narulla varustetut rätit, pallot, hanskat yms.

Vuoropallottelu

Vuoropallottelussa käytetään kahta samanlaista palloa, joita heitellään koiralle vuorotellen vastakkaisiin suuntiin. Kaksi palloa estää sen, että koira omii yhden pallon saatuaan sen kiinni ja leikki loppuu siihen. Ennen kuin toinen pallo lentää, koiran tulee aktiivisesti tuoda toista palloa omistajalle. Tähän päästään vähitellen vaatimustasoa nostaen. Aluksi riittää, kun koira saa toisen pallon kiinni, jolloin omistaja huutaa jo koiraa takaisin ja heittää toisen pallon heti, kun koira pudottaa ensimmäisen suustaan. Koiran hakiessa palloa, omistaja juoksee äkkiä maahan jääneen pallon luokse ja on valmiina heittämään vuorostaan sen. Vuoropallottelu käy hyvin myös päivittäisenä kuntoilumuotona. Paljon riistaa ajava koira (jonka ei kuuluisi ajaa riistaa), saa

pallottelussa samalla tyydyttää saalistustarpeitaan, jolloin riistan ajo jää vähemmälle.

Saalisajo

Omistaja vetää narussa olevaa saalislelua maata pitkin. Lelu on "jänis", joka välillä pysähtyy kuin kuuntelemaan tilannetta ja juuri, kun koira on muutaman sentin päässä lelusta, "jänis" lähtee taas kovaa karkuun. Omistaja voi hellävaroen samalla tuuppia koiraa pois päin ja antaa "jäniksen" puolesta pakokauhukiljahduksia, jotta koiran saalisajosta tulee haasteellinen ja jännittävä. Kun koira saa "jäniksen" kiinni, omistaja päästä heti narusta irti ja koiran annetaan VOITTA. Kun koiran annetaan voittoa paljon, se oppii, että leikki jatkuu vasta, kun se tulee tyrkyttämään lelua uudestaan omistajalle. Tällä tavoin koira opetetaan tulemaan aktiivisesti kontaktiin omistajan luokse. Jos koira ei vielä osaa itse tulla, omistaja voi hinata koiran hihnasta luokseen ja silittellä koiraa hetken aikaa OTTAMATTA KUITENKAAN LELUSTA KIINNI. Kun koira on rauhoittunut, se alkaa hiljalleen tiputtamaan lelun maahan. Sillä hetkellä, kun lelu tippuu, omistaja pitää koiraa lyhyellä hihnalla kiinni niin, ettei koira enää ylety leluun. Siitä "jänis" lähtee taas hurjaan juoksuun (tai katoaa omistajan taskuun).

Taisteluleikki

Taisteluleikkiin sopivia leluja ovat rätit, motivoitipatukat, kestävät pehmolelut yms. Aluksi annetaan koiran saalistaa patukka kiinni samaan tapaan kuin saalisajossa, mutta lelu on vain omistajan käsissä. Juuri, kun koira on muutaman sentin päässä lelusta, saalis lähtee taas kovaa karkuun. Kun koira saa saaliin kiinni, omistaja ei

päästäkään lelusta heti irti, vaan alkaa taistelu. Taistelussa omistajan on hyvä tukea koiran itseluottamusta katsomalla koirasta pois päin, päästämällä pakokauhukiljahduksia ja menemällä hetkittäin koiran vedon mukana. Kun koira oikein hurjasti taistelee, omistaja antaa koiran VOITTAA. Kun koiran annetaan voittoa paljon, se oppii, että leikki jatkuu vasta, kun se tulee tyrkyttämään lelua uudestaan omistajalle. Tällä tavoin koira opetetaan tulemaan aktiivisesti kontaktiin omistajan luokse. Jos koira ei tätä vielä osaa, voidaan käyttää kahta samanlaista lelua, jolloin leikki jatkuu omistajan lelulla ja koira voi pudottaa

voittamansa lelun. Vanhan kansan sanonta ”Dominoivan koiran ei saa koskaan antaa voittoa vetoleikkiä” ei siis pidä paikkaansa. Jos koira ei lelun voitettuaan vielä osaa itse tulla omistajan luokse, omistaja voi hinata koiran hinnasta luokseen ja silitellä koiraa hetken aikaa OTTAMATTA KUITENKAAN LELUSTA KIINNI. Kun koira on rauhoittunut, se alkaa hiljalleen tiputtamaan lelun maahan. Sillä hetkellä, kun lelu tippuu, omistaja pitää koiraa lyhyellä hinnalla kiinni niin, ettei koira enää ylety leluun. Siitä saalis lähtee taas hurjaan juoksuun (tai katoaa omistajan taskuun).

TAPAHTUMAKALENTERI 2006

LOKA

2.-23.10. BH-kurssi maanantaisin, Nahkelan Koulutuskenttä, 20 €, ilm. 040-5419703/Reija

7-8.10. Koirankouluttajakurssi (Koulutusohjaajakurssi osa-1) penturinkiläisille 0 €, muut 25 €, ilm. 040-5419703/Reija

15.10. Palveluskoiratottelevaisuuden koulutuspäivä Tuusulan Nahkelan koulutuskentällä klo 10-16. Vetäjä Katja Taponen. Mukaan pääsee 8 koira ja rajoittamaton määrä kuunteluoppilaita. Maksu 5 euroa Tuukkin tilille tai käteisenä Reijalle. Ilmoittautuminen 5.10. mennessä reija.nieminen@gmail.com tai 040-5419703/Reija.

4.11. BH-koe (ilmoittautumisohjeet palveluskoiraliiton sivuilla www.palveluskoiraliitto.fi palveluskoirakoekalenterissa.

- Jälkiharjoitusryhmä harjoittelee kerran viikossa muutoin paitsi lumikaudella. Lisätiedot: 050-4049342/Raija-Riitta Ahola.
- Henkilöhakuryhmä harjoittelee vuoden ympäri kerran viikossa, aika ja paikka vaihtelee. Lisätiedot: 040-5419703/Reija Nieminen.

Käytöstavat

Hyviin käytöstapoihin kuuluvat mm. yksin kotona oleminen nätisti, hihnassa kulkeminen nätisti, toisten koirien ohittaminen nätisti hihnassa ja vieraiden ihmisten tervehtiminen nätisti.

Yksin kotona

Kun opetetaan pentua olemaan yksin kotona, aloitetaan harjoittelu esim. lapsiportilla suljetussa huoneessa niin, että ihmiset ovat poissa pennun näköpiiristä vähän aikaa. Kun pentu on hiljaa ja nätisti, sen luokse voidaan palata ja puuhailla samassa huoneessa jotain kuitenkin niin, ettei pentua juurikaan huomioida. Yksin olemisesta ei kannata tehdä mitään suurta numeroa, vaan pentu saa oppia ihmisten kulkemisen pois ja takaisin ihan luonnollisena vähäpätöisenä juttuna. Jos pentu yksinollessaan vinkuu, haukkuu tms. sen luokse ei sillä hetkellä missään tapauksessa saa mennä, pentua torua eikä ihmisten tulla näkyviin. Muuten pentu oppisi juuri mekastamalla vaatimaan ihmiset takaisin. Pentu kokisi rangaistuksenkin siinä tilanteessa vain positiivisena, sillä saihan se ihmiset palaamaan. Eli on muistettava täysi huomioimattomuus aina, kun pentu mekastaa. Kun pentu osaa olla nätisti yksin vähän aikaa yhdessä huoneessa, voidaan yksinoloaikaa lisätä muutamalla tunnilla. Ihmiset voivat käydä ulkona kaupassa tms. Ennen kuin ihmiset tulevat takaisin kotiin, on kuunneltava, että sisällä on hiljaista, ettei vahingossa vahvistettaisi mekkaloivan pennun käytöstä. Jos sisällä mekastetaan, täytyy odottaa niin kauan, että meteli hiljenee. Tai aiheuttaa jokin uusi ääni (esim. koputus ikkunaan), mitä koira ei osaa yhdistää ihmisiin, mutta se hiljenee kuuntelemaan. Sillä hiljenemisen hetkellä ihmiset voivat palata kotiin, mutta AINA niin, etteivät huomioi pentua noin 5-15

minuuttiin. Vasta, kun pentu on rauhoittunut ja käynyt makuulle, voi ihmiset kutsua sen luokseen ja hellyyttellä sitä kaikin tavoin. Näin pentu oppii, että mitä nopeammin se rauhoittuu ja käy makuulle, sen nopeammin se kutsutaan luokse. Yksin nukkuva koira oppii olemaan yksin kotona helpommin kuin laumassa nukkuva koira.

Hihnassa kulkeminen

Alusta asti hihnassa kulkemiseen pätee sama tekniikka: Heti, kun koira AIKOO vetää, omistaja pysähtyy terävästi ja alkaa peruuttamaan. Kun koira tulee omistajan vasemmalle sivulle (tai lähelle) omistaja antaa koiralle makupalan (toivotusta sijainnista palkitseminen). Sitten omistaja odottaa hetken, että koira pysyy paikallaan ja vasta sen jälkeen omistaja JOHTAJANA TEKEE ALOITTEEN liikkeelle lähtemisestä, kulkunopeudesta ja -suunnasta. Ja lenkki jatkuu. Koirayksilöstä riippuu, kuinka kauan ja usein tämä kaavio joudutaan viemään läpi, mutta opetustekniikka on tutkitusti tehokas ja tulokset erinomaisia. Mitä kauemmin koira on saanut vetää aiemmin hihnassa, sitä pidempään opetus vie aikaa. Tuloksia tulee kuitenkin aina, kun omistaja on peräänantamaton, eikä tee yhdelläkään hihnalenkillä poikkeuksia.

Toisten koirien ohittaminen

Edellytys siihen, että koira osaa ohittaa hihnassa muut koirat nätisti, on se, että koira tuntee olevansa turvassa, vaikka hihna estää sen kaikki pakotiet. Jos koira ei tunne olevansa turvassa hihnassa, se alkaa puolustamaan itseään heti nähdessään vieraan koiran. Se yrittää karkottaa vieraan koiran pois haukkumalla, murisemalla ja hyökkäilemällä kohti sen matkaa kuin hihna antaa periksi. Jos omistaja tässä kohtaa kurittaa pentua, hän luo lisää

turvattomuutta pennun elämään ja aiheuttaa lisää stressiä pelkotilanteisiin. Samalla hän menettää pennun silmissä omaa arvoaan laumanjohtajana ja turvan tuojana. Eli ensimmäinen vaihe ohituskoulutuksessa on se, että omalle koiralle luodaan turvan tunne hihnassa kulkemiseen. Turvan tunne syntyy siitä, että:

1. Koira luottaa laumanjohtajaansa ja tämän kykyyn suojella itseään ja laumaansa. Eli omistajan olisi hyvä sijoittua aina suojaksi oman koiran eteen, kun on pelkoa herättävä tilanne. Omistaja suojelee laumaansa myös silloin, kun koira juoksee vapaana, kutsumalla koiran luokseen ja karkottamalla arvaamattomat vieraat koirat pois sen luota.

2. Omistajan ei saa KOSKAAN päästää vieraita koiria tutustumaan omaan koiraan, kun se on hihnassa kiinni. Viimeinenkin turvan tunne kytkettynä olemisessa häviää sillä sekunnilla, kun vieras koira yllättäen puree omaa koiraa.

3. Omistajan tulee omalla käyttäytymisellään osoittaa välinpitämättömyyttä vieraita koiria kohtaan ja ääretöntä rauhallisuutta omaa koiraa kohtaan.

4. Jos vieras koira rähisee jo kaukaa ja provosoi omaa koiraa levottomuuksiin, niin siirrytään hieman syrjään ja pois tilanteesta. Omistaja ottaa taskustaan nyrkillisen makupaloja, laittaa nyrkin ensin koiran nenään ja pudottaa makupalat sitten maahan, mistä koira saa ne etsiä. Touhutessaan koira saa muuta ajateltavaa sekä positiivisen miellyhtymän muuten pelkoa herättävään tilanteeseen.

5. Koira oppii, ettei sen tarvitse tervehtiä kaikkia vastaantulevia koiria ja ottaa siitä stressiä, vaan sillä on 2-3 omaa luotettavaa ja ystävällistä koirakaveria, joiden kanssa se pääsee viikottain leikkimään turvalliselle alueelle.

6. Koira oppii, ettei omistaja vie sitä mihinkään sellaiseen ympäristöön, missä on vaarana, että joku vieras koira käy sen kimppuun. Tämän vuoksi omistajan kannattaa vakavasti harkita koirapuistojen turvallisuutta. Koirapuistossa koirallasi ei ole pakomahdollisuutta ja aina ei omistajakaan ole lähellä suojelemassa omaa laumaansa. Puistoissa käy usein tilanteita, joissa toinen koira pääsee puremaan toista. Eläinlääkärikulut jäävät usein omistajalle itselleen maksettavaksi ja luottamuksen takaisin parsiminen omaan koiraan kestää kauan. Parasta olisi, jos omalla koiralla on 1-3 hyvää luotettavaa ja ystävällistä koirakaveria, joiden kanssa pääsee viikottain omalla pihalla, pellolla tai metsässä juoksemaan vapaana.

Oma makuupaikka

Pennulla on hyvä olla ihan alusta asti oma makuupaikka, missä se saa olla ja nukkua rauhassa kenenkään häiritsemättä. Aina, kun pentu menee omalle makuupaikalleen, koko perhe antaa sen olla siellä rauhassa niin kauan kuin se itse haluaa. Paras ja luonnomukaisin makuupaikka koiralle on sellainen, jossa on katto ja seinät, koska se muistuttaa eniten villikoirien ja susien pesäluolaa. Koiran näyttelyhäkki, jonka pohjalla on pehmeä patja, on todella kätevä ja koiralle todella rakas, kunhan

koiran annetaan tutustua siihen ruuan ja lelujen avulla positiivisesti kannustaen. Häkillä on monia etuja, mitä pelkällä makuupatjalla ei itsessään ole. Häkki toimii koiran pesäluolana kotona, autossa, mökillä, hotellissa, koiranäyttelyissä, vieraiden kotona jne. Häkin saa helposti aina mukaan. Häkin oven voi pitää auki, kun koira saa kulkea vapaasti. Häkin oven voi pitää kiinni, kun on parempi, ettei koira kulje vapaasti (esim. autossa). Häkissä koira rentoutuu ja nukkuu, ja sen olo on turvallinen. Autossa häkki suojaa koira kolaritilanteissa. Kun koira on häkissä autossa kuumana kesäpäivänä, auton ovet voidaan avata kokonaan, jolloin kukaan vieras koira ei pääse sen kimppuun, eikä oma koira pääse karkuun. Häkin päälle voi levittää lakanan aurinkosuojaksi. Jos koira haukkuu autossa ja vahtii autoa, lakana häkin päällä toimii näkösuojana ja saa koiran rentoutumaan. Kun koira nukkuu häkissä, sitä ei kukaan häiritse, eivätkä lapset ja aikuiset vahingossa voi horjahtaa koiran päälle. Liian vallaton pentu voidaan laittaa jäähyllä häkkiin, missä se rauhoittuu nopeasti ja ehkä jopa nukahtaa. Aktiiviselle kilpaharrastajalle häkki toimii myös koiran laturina, missä energinenkin koira saadaan paremmin lepäämään pari päivää ennen kilpailua, että se jaksaa suoriutua paremmin raskaana kilpailupäivänä. Tutkimusten mukaan yksin nukkova koira oppii helpommin olemaan yksin kotona kuin laumassa nukkova lajitoveri.

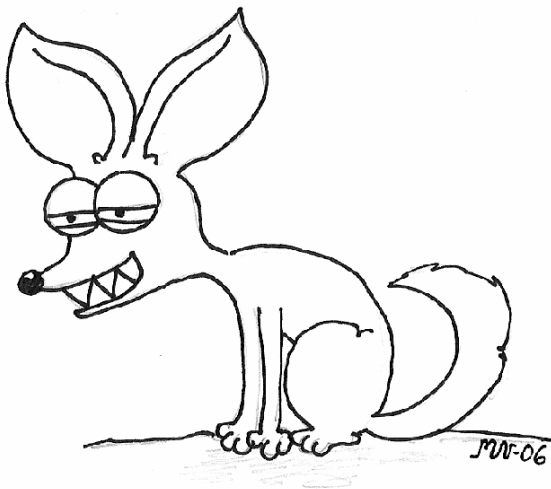
Pennun käsittely

Pentu on hyvä opettaa kotona sietämään kaikenlaista tutkivaa ja hoitavaa käsittelyä. Korvat, silmät, hampaat, takapuoli, anturat, kynnet ja tunnistusmerkintä tarkastetaan säännöllisesti. Kannattaa opettaa jo alusta, että kaikki käsittely on positiivista

ja tarkoittaa pelkästään kohta saatavaa makupalaa. Yksinkertaisia harjoituksia voi tehdä esim. näin: kosketaan vasenta korvaa ja sanotaan samalla "hyvä" ja annetaan heti pennulle makupala. Hyvä-sana kertoo pennulle tarkalleen sen hetken, mistä se ansaitsee tulevan makupalan. Kosketaan oikeata korvaa, "hyvä" ja makupala. Kosketaan jokaista kynttä erikseen ja jokaisesta sanotaan "hyvä" ja annetaan makupala. Myöhemmin kosketaan kynsisaksilla jokaista kynttä erikseen, "hyvä" ja makupala (mutta ei vielä leikata). Kosketaan puhelimella (joka imitoi tunnistusmerkin lukijalaitetta) mikrosirua, "hyvä" ja makupala. Myöhemmin annetaan puhelimen vielä piipata samaan aikaan, kun kosketaan mikrosirua, "hyvä" ja makupala. Ja niin edelleen.

Luoksepäästävyys

Pentu, joka on vähän varautunut vieraiden ihmisten lähellä, kannattaa opettaa päästämään vieraat luokseen niin, että pentu saa näiltä makupaloja. Alussa ei tarvitse antaa vieraiden tutkia mikrosirua eikä hampaita tms. Alussa riittää, että pentu suostuu menemään vieraan luokse ja syö tältä makupalan. Myöhemmin pentu istuu ja odottaa, että vieras tulee sen luokse ja antaa makupalan. Jos varautunutta pentua lähdetään kovistelevaan tällaisessa tilanteessa, saattaa tilanne mennä vain huonompaan suuntaan. Varautuneen koiran ei tarvitse koskaan tulla luonteeltaan avoimeksi, mutta sen täytyy oppia, miten tietyissä tilanteissa toimitaan, kun vieraita henkilöitä tulee kohti. Tällä opetuksella vältetään ikäviltä puremisvahingoilta.

Koulutusvälineet

Pentukoulutukseen sopivat välineet on tavallinen nahkainen kiinteä kaulapanta ja talutin. Omistajalla on hyvä olla isotaskuinen takki tai liivi, jonka taskuihin mahtuu paljon makupaloja ja pari lelua. Koiralle riittää, kun kotona on 1-3 lelua kaiken aikaa saatavilla. Parhaimman ilon koira saa leluistaankin leikkiessään niillä omistajan kanssa.

Laumajärjestys

Laumaeläimenä koira tarvitsee AINA laumanjohtajan. Jos sellaista ei ole, koira ottaa vastuun itse ja toimii laumanjohtajana. Vaikka yleensä se toimii vasten tahtoaan ja asiasta kovasti stressaantuneena. Omistajan ryhtyminen lujaksi laumanjohtajaksi on ihan ensimmäinen askel koiran käytösongelmien ennaltaehkäisemisen ja korjaamisen tiellä. Tässä on lista vinkeistä, miten ollaan vahva ja reilu johtohahmo.

1. Elämässä mikään ei ole ilmaista, vaan koirien - kuten ihmistenkin - on tehtävä töitä elämisensä eteen. Koiralle opetetaan, että ruokaa saadakseen pitää istua, oven aukaisua varten käydä maahan, vapaaksi päästämiseksi pitää kulkea vierellä kontaktissa, jne.

2. Kun ihmiset menevät ensin ovista ja portaista, estetään koira karkaamasta etuovesta tai tönäisemästä ihmistä portaikkoa alas. Opetetaan koira istumaan ja odottamaan, kunnes se saa luvan mennä ovesta, tulla autosta, jne.

3. Maahan-paikka -harjoitteluilla, 5-20 minuutin jaksoissa, opetetaan koiralle itsehillintää ja annetaan sille keskittymistä vaativaa tekemistä siksi aikaa, kun on häiriöitä tai seuraa.

4. Koirat pois vuoteista ja huonekaluilta! Nuorten koirien nukkumapaikka on oma makuupaikka, ei ihmisten vieressä. Ihmisen vuode on talon kallisarvoisin paikka ja se kuuluu vain ihmisille.

5. Käskeysanoja ei toisteta, vaan yksi kerta riittää. Jos koira ei tottele ensimmäisellä käskyllä, se ei saa palkkioksi sitä, mitä se olisi halunnut. Edellyttäen, että koira osaa käskysanan merkityksen.

6. Kun koira töykkii ihmistä saadakseen huomiota, ihmisen ei saa olla huomaavinaanakaan sitä. Johtaja antaa huomiotaan silloin, kun hänelle sopii, eikä silloin, kun koira vaatii.

7. Kun koira tuo jatkuvasti leluja ihmisille, ihmisten ei saa olla huomaavinaanakaan sitä. Johtaja tekee aloitteen leikistä, milloin se alkaa ja milloin loppuu.

8. Vie käskysanat loppuun asti. Jos koira ei reagoi käskyyn, ohjataan koira oikeaan asentoon sen sijaan, että käskysanaa toistettaisiin.

9. Kaikella on seuraus. Älä ole huomaavinaanakaan mitään, mistä et pidä. Se asia voimistuu, mikä huomioidaan. Esimerkkejä: Jos koira hyppii tai haukkuu ja omistaja ärjäisee sille, hyppiminen ja haukkuminen voimistuu. Jos koira räyhää toisille koirille hihnassa ja omistaja ärjäisee sille, hihnassa räyhääminen voimistuu. Jos koira kävelee hiljaa omistajan sivulla ja omistaja kehuu koiraan, sivulla kävely voimistuu. Koira käsittää ihmisen puheen, huudot ja

vihastumisen monesti rohkaisuksi ko. tilanteeseen. /1/

Käskysanat

Tärkeimmät käskyt, mitä jokaiselle koiralle pitäisi opettaa: Odota, tänne, ei. Odota-käsky on kaikista tärkein!! Se on halpa henkivakuutus koiralle, joka osaa pysähtyä missä tahansa tilanteessa käskystä. Koiran pitää osata JÄÄDÄ odottamaan sekä mennessään edeltä PYSÄHTYÄ odottamaan. Kun koira näkee jotain mielenkiintoista, minkä luokse se voisi karata, koiran on paljon helpompi pysähtyä käskystä odottamaan omistajaa, kuin luopua mielenkiinnon kohteesta kokonaan ja tulla omistajan luokse. Odottamisesta se palkitaan ruhtinaallisesti.

Odottamaan jääminen

Odottamaan jääminen voidaan opettaa ulko-oven luona, kun ollaan menossa lenkille. Sanotaan "odota" ja raotetaan ovea. Jos koira pysyy paikoillaan, sanotaan "hyvä" ja annetaan sille makupala. Jos koira ei pysy paikoillaan, laitetaan ovi takaisin kiinni ja tehdään harjoitus uudestaan. Onnistumisten myötä ovea avataan vähän kerrallaan lisää ja lopulta se on kokonaan auki. Sitten koira joutuu odottamaan, vaikka omistaja menee ovesta edeltä. Koira saa odottamisesta makupalan, sitte luvan tulla "tänne"-käskyllä luokse ja saa toisenkin makupalan.

Odottamaan pysähtyminen

Kun koira menee lenkillä edeltä, se opetetaan pysähtymään käskystä ja pysymään paikoillaan, kunnes omistaja pääsee koiran luokse esim. kytkemään koiran hihnaan tai ottamaan hihnan irti. Sanotaan "odota" ja pysäytetään koira hihnasta jarruttamalla. Kun koira pysähtyy, sanotaan "hyvä" ja annetaan

makupala. Sitten sanotaan "vapaa" ja jatketaan lenkkiä.

Luoksetulon opetus

Luoksetulo kutsusta on Odota-käskyn jälkeen tärkein taito, mitä koirille tulisi opettaa. Sitä pitää harjoitella joka päivä koko koiran eliniän. Se on toinen halpa henkivakuutus koiralle, joka osaa tulla luokse missä tahansa tilanteessa huolimatta muista häiriötekijöistä (esim. lähistöllä olevat ihmiset ja eläimet). Luoksetuloa opetetaan yksin, koko perheen voimin, kotona, pihalla, metsässä, vieraiden kotona, joka paikassa. Luoksetulo opetetaan seuraavasti: Kun pennulle annetaan ruokaa, olisi hyvä alusta asti huudahtaa "Turre tänne" joka kerta, kun ruoka annetaan. Joka kerta. Vaikka pentu olisikin jo luona. "Turre tänne"

-huudahduksesta tulee pennulle signaali, josta se tietää, että omistajan luona on ruokaa ja jonka kuullessaan pentu tulee aina omistajan luokse nopeasti. Mentäessä metsään tai pellolle, missä pennun annetaan juoksennella vapaana, omistaja voi muutaman minuutin välein huudahtaa "Turre tänne". Kun pentu tulee, omistaja antaa sille taskustaan jotain hyvää pehmeätä makupalaa (esim. nakin pala) ja päästää pennun taas takaisin juoksentelemaan vapaaksi. Päästäessään pennun menemään, omistajan olisi hyvä huudahtaa "vapaa", koska myöhemmin pennun ollessa vanhempi, sen ei saa lähteä omistajan luota ennen kuin siihen annetaan lupa käskyllä "vapaa". Näin luoksetulemisesta tulee miellyttävää koiralle ja se tulee aina mielellään ja nopeasti luokse, kun sitä kutsutaan.

Sitten, kun on aika lähteä kotiin ja pentu pitäisi saada kytkettyä hihnaan, voisi olla hyvä, että omistaja kävelee pennun luokse kytkemään sen tai sitten jää kyykkyy odottamaan, että pentu tulee

käymään luona. Silloinkin olisi hyvä kertoa pennulle, että "nyt laitan sut kiinni", jotta pentu oppii, että se laitetaan hihnaan ja siitäkin saa makupalan. Omistajan luona käyminen ja oleminen on aina kivaa.

Metsässä kulkeminen

Metsässä kulkemiseen koiran kanssa on hyvä olla säännöt, jarrut ja ohjauslaitteet.

1. Laumanjohtaja vaatii kontaktin, seuraamisen tai istumisen ennen kuin antaa koiralle luvan lähteä juoksemaan vapaana.
2. Laumanjohtaja tekee aloitteet liikkeelle lähtöön, kulkusuuntaan ja -nopeuteen.
3. Laumanjohtaja jättää lenkin aikana koiran huomiotta ja menee ääneti valitsemaansa suuntaan. Koiran tulee tarkkailla laumanjohtajaa (eikä päinvastoin) ja tämän valitsemaa suuntaa, jotta se ei jää laumasta.
4. Laumanjohtaja tarkkailee välillä maaston yksityiskohtia, kiviä, kantoja, koloja ja saattaa joskus "löytää" sieltä ruokapaloja. Kun muu lauma on tarkkaavainen ja pysyy johtajan perässä, niin sillekin saattaa jotain ruokapaloja maastosta jäädä. Koira oppii, että johtajaa kannattaa seurata, koska tämä on niin taitava metsästäjä, että löytää maastosta ruokaa.
5. Laumanjohtaja kutsuu koiraa välillä luokse, palkitsee sen ruualla tai kehuilla ja silityksillä, ja antaa koiralle luvan lähteä takaisin juoksemaan vapaana.
6. Kun laumanjohtaja kutsuu koiraa, tämän tulee totella (edellyttäen, että koirao jo osaa käskysanan merkityksen). Jos näin ei kuitenkaan tapahdu, laumanjohtaja "jättää" koiran laumasta vaihtamalla kulkusuuntaa ja/tai -nopeutta pois päin koirasta. Laumanjohtaja voi myös piiloutua tai karkottaa koiran laumasta kunnes koira hätäntyy hieman ja alkaa vähitellen tottelemaan kutsua. Laumanjohtaja voi myös kävellä tottelemattoman koiran luokse ja nuhdella tätä hieman, sitten ottaa pari askelta taaksepäin ja kutsua uudestaan.
7. Kun laumanjohtajan täytyy kytkeä koira, hän kutsuu koiran joko luokse tai käskää koiran pysähtyä odottamaan.
8. Koiran eleitä kannattaa "lukea" sivusilmällä, koska niistä nähdään, jos lähimaastossa kulkee joku ihminen tai eläin. Silloin voi ennakoita monet kohtaamistilanteet ja käskää koiran pysähtyä odottamaan omistajaa, jotta tämä voi kytkeä koiran tai käskää koiraa seuraamaan ohitustilanteen ajan.
9. Pennun ulkoiluttaminen vaihtelevissa ja haasteellisissakin maastoissa parantaa sen ja omistajan kuntoa, koordinaatiota ja yhteistyökykyä.

Liikunta

Tässä listassa on tunnusmerkkejä, joista voi päätellä, ettei koira saa tarpeeksi liikuntaa:

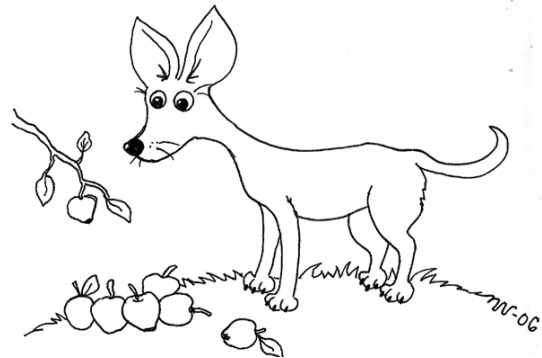
- koira kävelee kotona levottomasti huoneesta toiseen
- koko muu lauma on levossa, mutta koira ei käy makoilemaan
- koira vinkuu ja/tai haukkuu, vaikka ei näy mitään syytä
- koira kuopii, hajottaa ja järsii kaikkea mihin pääsee käsiksi
- koira ei lopeta hyppimistä ihmisten lähellä
- koira karkaa aina, kun mahdollista
- koira ryntäilee pitkin aidanviertä ja haukkuu ohikulkijoita

Jos koiralla on jotain näistä oireista, lisäliikunta ja virikkeet auttavat. /1/

Jos mahdollista, olisi hyvä viedä koira metsään tai pellolle joka päivä 30-120 minuutin kävelylle tai juoksemaan vapaana. Lenkin aikana kannattaa harjoitella paljon sekä luoksetuloja, odottamaan pysähtymistä edeltä että odottamaan jäämistä. Vähimmäisliikunnan määrä jokaisella koiralla on 20 minuuttia päivässä, jolloin vauhtia tulisi olla niin paljon, että koira kunnolla hengästyy.

Yksinjättäminen kytkettynä

Koiran jättämistä yksin kytkettynä pihaitaan, kaupan eteen tms. pitäisi harjoitella niin, että koira oppii käyttäytymään ko. tilanteessa oikein. Harjoitella kannattaa kuitenkin vain ja ainoastaan harjoituskaverin kanssa. Nykypäivänä koiravarkaajat ovat niin röyhkeitä, että ovat vieneet koiran kaupan edestä, vaikka omistaja olisi ollut kaupassa vain muutaman minuutin.

Rankaiseminen

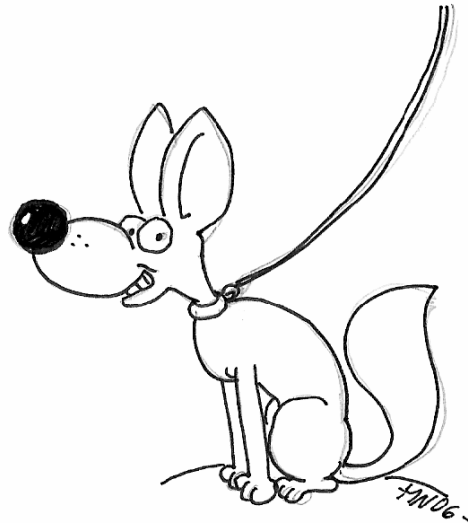
Rankaisusta yksi on tehokas ja suhteellisen lempeä, nimittäin muutaman minuutin jäähy. Jäähyrangaistus tarkoittaa, että koira eristetään tai karkotetaan pois laumasta juuri sillä hetkellä, kun se käyttäytyy huonosti. Tai koiralle ei anneta MINKÄÄNLAISTA HUOMIOTA pitkään aikaan, vaan se on kuin ilmaa koko perheelle (ns. huomiotyhjiö). Kun pentu on todella rasittavan riehakkaalla päällä, se rauhoittuu, kun joutuu muutaman minuutin olemaan erossa laumasta, eikä saa sen jälkeenkään puoleen tuntiin keneltäkään mitään huomiota. Hyvä paikka eristää pentu laumasta on esim. kylpyhuone, WC-huone, lapsiportilla eristetty huone, iso koiran häkki, tms. Kun pentu on oppinut muutaman käskysanan, esim. Ei, istu ja tänne, sen huonoja tapoja voidaan kitkeä parhaiten niin, että annetaan sille AINA kaksi vaihtoehtoa. Toinen vaihtoehto (A) on se, että kesken

ikävän käyttäytymisen koira tottelee annettua käskyä ja saa makupalan. Toinen vaihtoehto (B) on se, että koira ei tottele annettua käskyä ja joutuu 15 minuutin jäähyllä eristyksiin laumasta. Rangaistusjäähy voi olla jopa tunteja riippuen yksilöstä. Esimerkki:

(A) Koira haukkuu, kun ovikello soi. Koiralle annetaan käsky "Turre - Tänne". Kun Turre lopettaa haukkumisen ja tulee kutsujan luokse, mennään sen kanssa jääkaapille, otetaan lihapulla ja annetaan siitä pala kerrallaan Turrelle samalla, kun kävellään ovelle. Sanotaan "istu" ja kun Turre istuu, annetaan taas lihapullasta pala. Avataan ovi ja Turren on istuttava koko ajan. Päästetään vieras sisälle. Sanotaan vieraalle, ettei huomioi Turrea ollenkaan noin 15 minuuttiin. Sanotaan "vapaa" Turrelle ja annetaan sille loputkin lihapullasta. Vasta, kun Turre on rauhoittunut ja käynyt makuulle, vieras saa antaa sille huomiota, kehua, kutsua ja rapsuttaa sitä. Tällä vahvistetaan Turren hyvää käytöstä ja se oppii, että käymällä rauhallisesti makuulle, se saa tutustua vieraisiin. (B) Koira haukkuu, kun ovikello soi. Koiralle annetaan käsky "Turre - Tänne". Turre kuitenkin jatkaa haukkumista ja ryntäilyä ovelle, eikä tottele käskyä. Otetaan koira hiljaa, mutta varmaotteisesti kiinni ja laitetaan WC-huoneeseen suljetun oven taakse. Mennään avaamaan ovi ja päästetään vieras sisälle. 15-20 minuutin kuluttua pyydetään, että vieras ei huomioi mitenkään n. 5 minuuttiin koira, kun se päästetään WC-huoneesta pois. Vasta, kun Turre on rauhoittunut ja käynyt makuulle, vieras saa antaa sille huomiota, kehua, kutsua ja rapsuttaa sitä. Tällä vahvistetaan Turren hyvää käytöstä ja se oppii, että käymällä rauhallisesti makuulle, se saa tutustua vieraisiin. Kun koiralle annetaan samassa tilanteessa AINA samat kaksi vaihtoehtoa ja sille kertyy molemmista useampia

kokemuksia, se alkaa toimia suotuisamman vaihtoehdon mukaan poikkeuksetta. Kaikessa toiminnassa muistettava: Mikä on koiralta aikuisena kiellettyä se on myös pentuna kiellettyä!

Hieronta & venyttely

Jokaisen koiranomistajan olisi hyvä opetella hellävaroen hieromaan ja venyttelemään oman koiransa. Hieronta ja venyttely kerran viikossa auttaa koira pysymään kunnossa ja ennaltaehkäisemään liikunta- ja tukielinten oireita. Samalla koiran ja omistajan suhde paranee, sekä molemminpuolinen luottamus ja ystävyys side vahvistuu. Tuloksena on terve ja stressitön hyväkuntoinen kotikoira.

Lähteet:

/1/ Gerilyn J. Bielakiewicz: Pieni koiratemppekirja

Tapahdunutta Tuukkin kentällä

Kevätkaudella kentällä vedettiin palveluskoirien penturinki, tottelevaisuuskurssi ja BH-kurssi. BH-kurssi on PK-jaoksen vähäisten resurssien vuoksi rajattu vain palveluskoirarotuisille koirille. Keväällä järjestettiin myös yksi BH-koe, mikä on siis käyttäytymiskoe, jossa koiralta testataan yhteiskuntakelpoisuutta ja se on tarkoitettu kaikille roduille.

Syyskausi on alkanut mukavasti; kentällä pyörivät palveluskoirien penturinki ja tottelevaisuuskurssi, agilityryhmien koulutukset sekä pitkästä aikaa tokoryhmäkoulutus. Tokoryhmä on tarkoitettu kaikille halukkaille tottelevaisuuskoulutuksesta kiinnostuneille koirasta, koiran iästä ja rodusta riippumatta. Ryhmästä voi kysellä Helinä Riekiltä (puh.nro on kansilehdellä).

Syyskauden alussa kentällä pidettiin virallinen luonnetesti.

Elokuun alussa järjestettiin palveluskoirien hakukoe. Koe aloitettiin maastossa esineruudulla, sitten hakuradalla ja lopuksi tehtiin tottelevaisuusosuus Nahkelan koulutus kentällä. Päivän aikana nähtiin mukava kirjo eri rotuisia koiria: Mari Höök

ja suomenlapinkoira Kotikulman Onnenoikku, Katja Karhinen ja australiankarjakoira Wallaroo Frodo Baggins, Petri Isola ja suursnautseri Gigabit Actual Ace, Jorma Lankinen ja saksanpaimenkoira Sissinheimon Atlas, Ari Starck ja rottweiler Lakeweilers Banzai. Päivän tähti oli 10-vuotias suomenlapinkoira, joka sai ainoana koulutustunnuksen HK2 ykköstuloksella.

Lokakuussa on toinen palveluskoirarotuisen BH-kurssi ja heti sen perään järjestetään BH-koe marraskuun alussa. Eli vielä on mukavaa ja jännittävää toimintaa tulossa.

Kiitokset kaikille aktiivisille PK-koulutusohjaajille, jotka ovat aina yhtä iloisina ja ahkerina olleet kentällä vetämässä kursseja ja kokeita sateesta ja paahteesta huolimatta. Kiitokset teille:

- Janna Pirhonen
- Anne Ahokas
- Raija-Riitta Ahola
- Mari Pellikka
- Rami Anttila
- Riikka Mäkinen
- Anita Rieki

Terveisin Reija